

AKATALPA

Mart 2015 - Sayı 183

Aylık Şiir ve Eleştiri Dergisi

ISSN 1305 - 7685

Hüseyin PEKER

Burcu TATLİSES

YILDIZLARA ÇOK YAKINIM

beyaz bir çadır içinde uyandım
sabahtı, kendi iç sesimle kalktım
toz tutmuş çarşaftan,
yastık niyetine akrebin izi
düş yerine yere dökülmüş çöpler..
çıkamaz sokağa çıktım ardından
güne susamış fenerle yaktım, kalan ışığı
izim kalmış saat aralarında
izim kalmış yaşadığım her dakika
seni aradım bitimsiz sorgulamada..
ömrü uzun olmaz bu şiirin
yokolup gitmişsin, bir anın bile kalmamış
ismarladığın yemekler, kirlenen peçeteler
ve olanca müzik arkandan, bir ömrün var diyorum
temiz bir deniz önünde, bal peteği dostum
gittin ama başka yerde varsın, başka bir ülke mesela
yıldızlara çok yakınım
sokaklara sıradışı resimler çiziyorum
bıçağı boynumuzda yaşadığımız günün
o kadar sıkıldık ki olan bitenden, hepsi bir bomba
bir gürültü, değişken bulutlar dövüyor göğü
bal köpüğü taşlar üzerinde
yürü, mucizeler başladı mı bitmek bilmez, yarın senin
öteki savaşlar güneydoğudan üstümüze çöken
o lav fırtınaları, daha önce yoktu, hepsi eserin, büyüt işte!

dokuz tabut çıktı üzerimizden
gözümü kaybettim işin içinde
daha çok şeyimi kaybettim, seni de
beyaz çadır içinde uyanmak böyle bir masal
yıkılan evimiz, kırılan çağımız bu hikayenin içinde!
tuz mağaralarında kaybolmuş
saf tutuyorum önünde
gittin ama hala bendesin: bir romanın son sayfası
karanlık bir bölüm gibi orta yerde
uçuk istekler bendeki
çiçek açmış anlarına tanık
bildik kitabın ikinci baskısı

ömrümüze kefil bu dediklerim
taşı diriltecek besteler yapıyorum
kalan gözümü de kaybettim demir kapı önünde
seni öyle kör biçimde görüyorum
çile çekmeye ve pişmeye geldik
tuğlalarım dervişane
ne yaşadım, hangisi senle?
temiz bir deniz vardı önümde, kirlendi
bulandı artık su adına kalanlar, hava kapandı
yıldızlara birlikte yakınız kalan dostlar
dünyam, ülkem karardı, taksilerin fren izleri kaldı ortalıkta

HAROŞA

Üşümüyor musun dedim
Ayakların hep çıplak
Üstünü örtmeyi sevmezsin hiç, neden
Halbuki haroşa bir battaniye
Tırtıklarında gizlemiş sıcaklığımı
Ne güzel olurdu ikimizi sarsaydı
Ne güzel olurdu her şey
İstedüğümüz gibi olsaydı
Sen haroşanın anlamını bilseydin
Ben seninle her gün sevişseydim
Her akşama bir tencere kuru fasulye
Ve keşke
Üçer beşer ömrümüz olsaydı
Bu seferini birbirimizle yanlılasaydık
Telafisi bir dahakine kalsaydı
Ne güzel olurdu her şey
İstedüğümüz gibi olsaydı

bir de üstüne kadın kamarotlar peşimde
ben onlara iki bilet alıyorum yarına dair,
çift bilet yani, dünyama geçit var
soyunup dökünecek bu sabah
içimdeki tüm insanlar; sen de, öteki
ceketini çıkaracak, bahar bitti evimizde
hangi seansa almıştım, inanılmaz bilet ?
aslında sana aitim demiştim, hamurlaşıyor dileklerim
çıkamaz sokaklardandır dönüşüm
her egzoz dumanı plakaya dönüşür yüzümde
çamlar başucumda, artık bir iniltiyim
bakarsın başın sağolsuna gelirsin
ucuz uçağın biriyle...

Tahir Abacı, Fatih Akça, Necati Albayrak, Yusuf Alper, Gökhan Arslan, Sevil Avşar, Naci Bahtiyar, Dilek Bayram, Özgür İren Bayram, Serdar Çakıcıoğlu, Gülhan Tuba Çelik, Rasim Demirtaş, Öztekin Düzgün, Hasan Efe, Osman Serhat Erkekli, Mustafa Ertaş, Metin Fındıkçı, Ozan Genç, Umut Göksal, Niyazi Mete Gürkan, Hasan Ildız, Müştehir Karakaya, Beytullah Kılıç, Hüseyin Korkmaz, Bilal Nergizli, Volkan Odabaş, İbrahim Oluklu, Sezgin Öndersever, Musa Öz, Seyhan Özdamar, Hüseyin Peker, Mehmet Rayman, Özkan Satılmış, Mustafa Burak Sezer, Ahmet Tahta, Burcu Tatlıses, Ertuğrul Tiryaki, Erdinç Top, Mehmet Mümtaz Tuzcu, Leyla Türkeri, Fesih Vural, Recep Yılmaz.

Dil Belası (1)

“SİN-KAF”TAN ARGOYA

Tahir ABACI

On beş yıl kadar önce “dilin sivri halleri” ve edebiyata yansımaları üzerine bir dizi yazı hazırlamıştım. Bunların bir kısmı *Radikal İki*’de yayımlandı, bir kısmı yayımlanmadan kaldı. Bu yazıları yeniden ele alıp güncelledim, genişlettim, *Akatalpa*’da sırayla sunuyorum. T.A.

Kemal Tahir, 1941 yılında, cezasının kalan kısmını tamamlamak üzere Malatya Cezaevi’ne gönderilir. Cezaevi, “namus uğruna” eşini ya da kızını öldürmüş yoksul köylülerle doludur. Geldiğinin ikinci günü, avluda oturan bir grup Kemal Tahir’i aralarına çağırır. Bu grupta “ihtilas” (zimme para geçirme) suçundan yatan kimi tahsildarlar ile “ağa”lar vardır. Kemal Tahir birden irkilir, çünkü bunlar birbirlerine “avradımı s..... kavatı” “pezevenk” “deyyus” biçiminde seslenmektedirler. Hükümlü tahsildarlardan biri de, ötekini göstererek şöyle der: “Ben onun kirvesiyim. Çünkü karısı kucağımda. (...) Şeyini sünnet ettirdik. Biraz biçimsizmiş. Konudan komşudan ayıp olacak diye... Malum ya bizim yenge her gece bir yerde misafirdir”. Konuşmalar bu doğrultuda ilerler, meclistekilerin hepsinin eşleri nasiplerini alırlar. İşin tuhafı, edilen her söz kahkahalarla karşılanmaktadır. Hatta güya kaymakam ve jandarma kumandanı, oradaki ağalardan birine, “Ağa biz eski karılarından bıktık, artık yenisini al” demişlerdir, ağa da bunun üzerine yeniden evlenmiştir! Kemal Tahir, bu “espri”ye sadece ağanın değil, kendisiyle birlikte cezaevinde yatmakta olan oğlunun ve torununun da gülmekte olduklarını şaşkınlıkla görür.

Topluluktakilerin bu tarz konuşmalarına bir tek Diyarbakırlı Süleyman adlı hükümlü tepki göstermektedir. “Bizde bu lakırdı için adam ölür”. Tahsildar Bedri Bey, “Sizin aklınız fikriniz vurmakta” der ve “eşiyle kendisi arasında bir sıhriyet (kan hısımlığı) bulunmadığı için ona sövülmesinden kendisine bir hata gelmemek gerektiğini, kendisini ona bağlayan “muayyen mesele”den dolayı methedilirse bundan gurur duyacağını” söyler. Anneler ve kız kardeşler ise, kesinlikle söz konusu şakanın dışında tutulmaktadır.

Küfür Mezhebi

Kemal Tahir ya da romandaki adıyla “İstanbul”, ertesi gün araştırdığında, gerek toplulukta bulunanların, gerekse eşlerinin “her küçük şehir kadar dedikodu olan” Malatya’da en namuslu ve en onurlu kişiler arasında sayıldıklarını saptar. “Bu adamlara İstanbullu ‘küfür liberalistleri’ adını taktı. Malatya’da yaşadıkça bu âdetin, kasabada birkaç memurla, mahpushanede birkaç ağaya ve diğerlerine inhisar etmediğini, yavaş yavaş nahiyelere, oradan da köylere dağıldığını, adeta bir gizli mezhep gibi genişlediğini ve mezhep salıklarının, birbirlerine müridane bağlı olduklarını, yardım dahi ettiklerini öğrendi.”

“Namusçular” da başlangıçta bu işe oldukça şaşırırlar, gelgelelim zamanla ucundan mezhebe dahil olurlar, kendileri başkasının karısına sövmekten çekinseler de, kendi karılarına sövülmesinden hoşlanmaya ve işledikleri cinayetlerin anlamsızlığını fark etmeye başlarlar. Kemal Tahir, önceleri aynı şakaların kadınların yanında da yapıldığına dair anlatılanlara inanmaz, ancak “ziyaret günü” kendi gözleriyle ve kulaklarıyla

da tanık olur. Doğal olarak kadınlar bu şakanın içinde yer almazlar, tersine tanık oldukları her sefer tepki gösterirler, sadece kendi eşlerine değil, ötekilere de kızarlar.

Malatya’da uzun yıllar gazetecilik yapmış olan Lütfi Kaleli de, *Vakarlı Mamo* adlı otobiyografik romanını 1980’de yayımladığında, romanı değerlendiren Konur Ertop, kitaptaki sövgülerin bolluğuna takılmıştı. Ertop, eleştirisinde genel ölçüler içinde haklıydı, ama doğrusu Kaleli de kendisinden bir şey katmamış, “doğalcı” bir sanat anlayışına düşmek pahasına, gözlemlediklerini “olduğu gibi” aktarmıştı. Bazen öfkenin, bazen ironinin gereği olarak, sövgü Anadolu insanının gündelik hayatında neredeyse olağan bir haldir. Malatya küfür mezhebi, benim çocukluk ve gençlik yıllarımda da yürürlükteydi; çocukluğumun geçtiği Tecde mahallesinde de, kimi yaşlı başlı insanlar camiden çıkar, birbirlerine bin bir çeşit küfür sıralaya sıralaya evlerine dönerlerdi. Gündelik hayatta da aynı soydan deyimler, hikâyeler, masallar rahatlıkla kullanılırdı. Sözgelimi, iş yaparken herhangi bir gereci uygun biçimde tutmayı ya da kullanmayı beceremeyene “Teze (taze) gelinin s... yapışması gibi tutma şunu!” deyiverirlerdi. Mezhebi günümüzde aynı olgunlukta sürdürecektir kimseler kaldığını sanmıyorum, ama yaşanmış bir olgudur.

Halk arasında en çok “sinkaf” edilenlerden biri de, talihe hükmettiğine inanılan soyut varlık, yani “Felek” ve onun çemberi ya da çarkıdır. Bir ara, Attilâ İlhan’ın şiirinden bestelenmiş bir şarkıda Tanrı’ya sövüldüğünü öne süren çevreler oldu. Oysa halk arasında “Senin tanrını” “Senin dinini” diye başlayan sözler yaygındır ve bunlar ne Tanrı’ya, ne de dine sövmek anlamına gelir; tam tersine “senin dinin imanın yok” anlamına gelir. “Sövgü folkloru”nun izlerine daha çok roman ve hikâyelerde rastlıyoruz, belli utangaçlıklar yüzünden bilimsel araştırmaların pek konusu olamıyorlar. Sözgelimi değerli bir dilci, Ömer Asım Aksoy, alanında bir ilk olan *Atasözleri ve Deyimler* adlı derlemesinde, özellikle cinsel organlarla ilgili sayısız deyimden hiçbirine yer vermiyor, sadece ikincil konumda olan organlarla ilgili deyimleri aktarıyor. Ama gündelik hayatta bazen cezalandırma aracı, bazen ironi aracı, bazen ruhsal boşalım aracı olarak sıkça uğradığımız bu ayıp “dil adası”, ruhbilimden dilbilime, pek çok disiplinin de oldu bitti ilgisini çekiyor.

Argo: Dilin Cilası

Sözlüklerde, sövgülerde de kullanılan kimi kelimelerin yanında, parantez içinde “argo” yazar. Argo ise, alt grupların, küçük toplulukların kullandığı özel sözler bütünü olarak açıklanır ama bu alt grupların da daha çok toplumun dışına düşmüş kesimler olduğu açıkça ya da dolaylı olarak vurgulanır. Kuşkusuz sövgü ile argo arasında birebir özdeşlik yok, her argo deyim sövgü kapsamına da girmiyor, ama toplumların ortalama etik anlayışları açısından aralarında fazla uzaklık da yok. Öte yandan, hem sövgünün, hem argonun, bütün toplumun ilgisini çektiği de bir başka gerçek. Bunun nedenleri arasında öyle derin gerekçeler, psikolojik dayanaklar aramaya gerek yok; onlara gösterilen ilginin nedeni, sözgelimi edebiyata gösterilen ilgiden pek de farklı sayılmaz. Gündelik, ortalama dilin yeknesaklığıdır dilin bir başka halini çekici kılan.

Walter Porzig, dilimize *Dil Denen Mucize* adıyla çevrilen kitabında, argonun özel bir dil olmaktan çok, “aşınmış ve can sıkıcı asil ifade”den bir kaçış ve dili dolaylamalarla daha pitoresk, canlı ya da sadece dikkat çekici kılan bir yarış olduğunu vurguluyor. Fantastik bir durumun grotesk biçimde betimlenmesi, ifadeyi gerçek dışı bir dünyaya yerleştirmekte ve sivrilikleri yok etmektedir. Porzig’e göre, gerçekliğin ciddiyetini körletip zararsız hale sokan argo, özel dilden farklı

KUŞLARIN GÖÇÜNÜ BEKLEDİK

kuşların göçünü hep beraber bekledik,
taş
kadim bir evin penceresinde
güneşin sarkan
sarı saçlarını örüyordu.

atların taşıdığı şiirler
ulaşmıştı bize,

“gençliğim taş olsa
ah keşke bir taş olsa...”*

dizelerini okuduk kuşlar gelmeden

sisin çıktığı yatakta
suyun mavisini aradık
müzikle sözün arasındaki rakının tadını anımsadık

bu yolculuk
“orantısız cehaletin”** yatağından,
bizi akşamüstü çağırdı

“taşları okuyun,
sözünü, sessizliğin”*** dedi,

elimizde ölü odunların sıcaklığı kaldı.

*Mahmud Derviş
**Anonim
***İlhan Berk

bir toplumsal rol oynar. Özel dil, belli bir çevreye aidiyet için ön şarttır. Oysa, konuşanın istek ve keyfine bağlı olan argo, oyun niteliği ve alaycı küstahlığıyla her toplumsal duruma uygun düşme de, günlük dilin rutinini aşma denemesidir.

Türkiye argosu da, bir yandan çeşitli mesleki jargonlar, öte yandan marjinal toplumsal gruplar arasında gidip gelerek, oralardan çağrışım ve ayrı bir dünya görüntüsü derleyerek, her gün yeniden üretilmektedir. Cinsel çağrışımlarıyla bireysel bilinçte de alt bölgelere sokulmayı sever argo. Örneğin İstanbul argosu, daha çok Beyoğlu gibi bir “kırmızı bölge” çevresinde temellendi. Özdemir Kaptan (Arkan), *Beyoğlu / Kısa Geçmiş, Argosu* adlı kitabında Porzig’ten farklı olarak argoyu özel bir dil olarak niteliyor, ancak her özel dilin de argo olmadığını vurguluyor. “Beyoğlu argosu” “Sulukule argosu” “Adana argosu” gibi bölgesel argolara da dikkat çeken Kaptan, Beyoğlu argosundan da çeşitli örnekler veriyor. Doğan Aksan da, *Her Yönüyle Dil* adlı kitabında, argonun özel bir dil, ama ortak dilin kurallarından ayrılmayan ve “gelişmiş, oldukça sanatlı ve çoğu kez nükteli” bir dil olduğunu vurguluyor. Ferit Devellioğlu, Hulki Aktunç ve Ali Püsküllüoğlu ise argoyu sözlüklerde toplamak için emek harcayan adlar oldular.

Siz yine de kimseye “sinkaf” etmeyin, yakışacağı ağız ve zamanı o kendisi seçer.

KAPANIR PERDE

pinokyo olmak
ukde kalmış içinde
oyuk ağacın

alkış tutuyor
kış öncesi yapraklar
son kez rüzgâra

sabit bakışlar
ikisi de soluksuz
çocuk ve kukla

nasıl da sevinç
ayakları havada
yerden kesilmiş

kuş kuş yaparmış
annesiyile babası
ortak mutluluk

asılı öyle
ellerin güdümünde
yaşamaksa bu

hep aynı boşluk
hayat ya da sahnede
dünya halleri

kapanır perde
karanlıkta boynuna
sarılır ipler

İRTİFA

tükettim tüm sözlerimi
bir bebeğin diliyle konuşmak istiyorum artık

bu kör geceden uyanırsam bir gün
beni unutmayın, hava boşluğuna sıkışmış,
çöpe bulaşmadan yaşayamamış çöplükte,
sanmış hayat hep kendine canlı bomba,
ölümü de yaşamı kadar bulaşıcı,
yokluğu ezberlemiş anlamsız bir infilakta

avuçlarımdan kayıp giderken zaman, söylesenize
günahsız bir çocuğa nasıl tanıtır kendini dünya
kabuğumda değişirken yaş, gözlerimde sabit duran
bir kere ölmüşüm de ikinciye neden yok takatim
ruh gibi izsiz geçiyorum şimdi kirli sokaklarımızdan
siz beni bir de infilak ederken izleyin

sabrın sonu bu;
sabrın sonu kıyamettir...

Musa ÖZ

KUŞLARIN MÜLKİYETİ

Sabahları bir demet kenger bir sözcük
Kuşanmayı akıl edinin kendinize

El ele yürürüm kuşların mülkiyetini

Çadırından çık da gel ey akşamüzeri
Sevindiğim belli olmasın

Kollarımı kocaman aç gecenin ardına
Bir gölge düşür boyundaki pencereden

Rüzgâr geçirmez kanatları kızların

Dil kırsalından dil ovasına göçüyorken
Buluşma yerine gelmedi ilkyaz

Atlara tuz veririm çayırarda

Otlar soyunur çeviririm taş yongasını

Akşam sahibidir buraların kızları
Ev içlerini ışitan

İki gökyüzü biriktir sevdanı tazelemeye

Kırlarla çoğaltırım duruluğun alfabetini
Sözcükler tozlanınca güneşe oturmaları

Hayal devşirir terini silerse harman yeri
Okur bulutunu yorulduğunun

El ele yürürüm anıların mülkiyetini

Leyla TÜRKERİ

KIRINTI

Ellerimi
bir kuş boşluğuna bırakıyorum
yüzünde dağılıyor.

Kargaları
ve sesleri
ne güzel denk getirmişsiniz
geceye.

Üç kez tekrarlamış diyorum
Kuşların gidip geri dönmesi

Sonra bir kuşu sessizce öldürüyor gözlerim
Kanatları elime sınıyor
Geçmiş zehirli bir kelime
Zaman dağlara perde çekiyor.
Annemin eşkıya korkusundan belki
Kaos içinde bir şehri geride bıraktım
Burdaysa bir soykırımın seslerini arıyorum
Kendi dilinde sövüyor deniz burda.
Kederlerine sürgün edilmiş kadınların
Yok-lamasını alıyor devlet

Mustafa Burak SEZER

ÖLMEK

karmaşık düşüncelerin çocuğusun
elinde hâlâ elma şekerleri
düşük belli bir şortun içinde kaybolmuşsun.
benzinde hastalık alameti
kara bulutlar üzerinden geçiyor
arzun birikmiş intikam hırsı
ayaklarının ritmini bozuyor.
felaketler çağında havada çevirdiğin günah topları
bir akrobat gibi ateşli iplerin üstünde
sonra dipsiz bir sessizliğin
içinde kaybettiğin hayatlar

başımı döndüren dünya
çirkin bir kocakarıya tabir ettirdiğim rüya
kadar sahici geldi
ağzımda ezerek içtiğim esrar
anladım delilik çok şeyden firar
çünkü akıllılar arasında yaşamak
müthiş bir baş ağrısından sonra
kanunsuz sevişmelerin getirdiği pişmanlık gibi
içimde pis bir kusma hissi

ucuz otel odalarında içine doğru kıvrılmış bir cenin
son anda, çaresizlikten eser-i sücut gibi
sonra bir kadının saçlarından tiksindim
beni bir kadının kokusu zapt etti
bir meleğin kanadından düşmüş kedi
gibi ateşin önüne yattım
yattım ve bir uzak ezan sesinden
anladım ölmeyi.

Bangkok, 26.08.07

Beytullah KILIÇ

EX

Bilinçaltı yürüdüm saman üstü öleceğim
Fal uzun bir yastıktır
Fala düzdünüz fal çiçeğini
Papatyayı iklimce
Fal falakanın karşıtıdır
Kana karışığıdır şarabın fal
Bu iklimler bana öyle karga sekişi bir unutuş
Her fal kendi bacağından berduş
İklimden sapan her yürek yaşamı tadacaktır
Kendi nehrinde şarkı tekrarı bir cehalet
Heyelanlar köyüne oydu içimi
İçi boşaltılmış bir duada bu neyin mücadelesi
Hayatın halayını mezarına çekerken bacalar
İmamın pamuğu gibi kapıları evlerin
Kapat kapıyı
Tıka pamuğu
The dualar...

YAZ GÜNÜ

belleğini zorluyor
şairin gözleri
nereye kadar bilinmez
hep bir yerlerden demlenir
dönüp bakmaz arkasına

dilimden soğudum
ağzım paslı teneke
yüz görümlüğü verdim
doksan dokuzun püskülüne

aynı çağın örsünde dövülmüşüz
incelen dilimizi körelten taş toprak
bakırın ağzını gümüşlüyor suyu görünce
kalaylı sahanların çisentisi göllenmiş
dağların gölgesine sarılır yatar
şu gördüğün dümdüz ova

ucu yanık dalları kime göstersem
buruk bir acı saplanır böğrüne
gözlerinden gelen yaşları toplasam
sularım belki şu bayıra saran tarlamı
düğüm çözmek için
oturmuşuz eşğin üstüne

Volkan ODABAŞ

GÜZ ÇİÇEKLERİ NEDEN ARAMIZDA?

geceye sakladığım bir güz çiçeği gibi geçiyor hayat
aşkın elinden tutan o çocuk yok artık
ölü sular birikiyor havuzumda ve nilüferler
sessizliğe alışmak için büyüyor evlerde
“bir adı olmalı diyorum”, her acının bir yeşili
Karadeniz şimdi çok uzak oysa, bahçeler de yok
annem bir köyde fındık güzeli; babam,
dağlara çıkmış, toz toprak içinde elleri

haydi kalk! işe git! korkut yine çocukları
Türkçe de, dili vurgula, ezberlet ekleri
bir yabancı insan gibi sokul kalbine
inanmayı öğrenemedin ama utanmayı bildin
kaşığı beklerken sofrada teyze kokulu bir kentte
neden diye sorduklarında sustun, konuşmadın hiç
seçim senindir ey sevgili yalnızlık
mahcup olanların yüzünden de düşüyor hayat nasılsa

beklediğin bu değil, çıkarken düşmek denir yaptığına
pencereden sarkıtılan plastik ip, delik kova
sepetler dolusu ekmek istemiyor ki gözlerin, karnın tok
yetinmek aşka yakışır, bir kadın ve bir erkek
uzun tutmak sevişmeleri ama çok uzun
kısa olan ne varsa; örneğin yataklarımız ve kollarımız
eşitlenmiyor ki eksiklik varsa hayatta, varsa sanmakla
kopardım işte, geceye sakladığım güz çiçeklerini aramda

ELLİNCİ BASAMAK

ey elli yaşımın hergelesi
bir sahte mutluluk neyine gerek
hani uçtun kaçtın ufacıktın
dört uzun geceden nergis kopararaktan
şehirleri dürttün tozuttun
üzerine buz örttün aldığın yaraların
temmuzlarda dondun / aralıklarda ayıldın
bir gülücükken sevdan küçücük
öldürdün yemyeşil vahalarda
sevimsiz gölgelerin içindeki ateşi
tuttun bir öpücükle
derin kuyulara attın

gel bu yaşın sırlarını
ince bir urgana un diye serpelim
geçmişten gelen onaltıyı çıkaralım
onbeşi de dişleri beyaz kuşlara olsun
kalan ondokuzundan onunu kurt kaptı
üçünü de bir yaraya sarıp sarmaladılar
ikisi darı ambarına dadanan
sersem bir tavuğun düşleri gibi
dünya ve ahret arası bir şey
ikisi yek ile yeksan
yeni bir dünya sanılan
geri kalan ikisi

bakarken elleri namlu adamların kurduğu pusu
bir apolet savaşına karşı dik ve mağrur
yıkılmış kaşlarla ama maviyi de siyaha örterek
birbuçuk demirle gevşek ellerine vurdun

yarım asırlık hürriyetimi yırttım
ne ruhum bir vatan
ne beyaz haberlerimin habercileri
mağara gölgelerinde mesken artık
şıktım şımarıktım apak sayfalar
sıcak bir somun görseydim baygınlık
tuttum bütün gölgelerimi duvara astım
tepeden tırnağa kahırla gamla
doruktan aşağı yuvarlayarak
yılların kamburunu ata ata
kapkara bir çerçeve yarattım

işte öyle oldu dün ile bugün
yarın altın saçlı güneşe sarılısam da
üşürüm
bir gizem saklıdır içinde bunun
yapraklarında ayrılık rüzgârı bir ağaç
köpükleri donmuş maziden bir nehir
buz dağlarında nice ninniler besteleyen okyanus
sabahtır akşamdır
hangi vakittir bilinmez
bilinmez böyle oldu
dün sağanak yağmurdu
bugün bulut

2 Kasım 2012
gecenin sesi uykularımı bölüyor
mutluluğun son deminde uyanıyorum
ben sustukça isyan çıkıyor, sadece: isyan!

OZAN GENÇ ÖLDÜ DİYELER (AĞZIMDAN YEL ALSIN...)

Ozan GENÇ

Kardeşlerim, genç ozanlar, yazgı yoldaşlarım...

Biliyorum, kalabalıkta şöyle bir sıçırıyor, boşluğa yumruklar tekmeler savuruyor, havaya manifestolar saçıyor, yıllıklar, oturuşumlar, duruşumlar düzenliyor, dergilerle duruma “müdahale” ediyor, ödülleri kafalıyor, kitap dergilerine kapaktan giriyorsunuz ama yine de mutsuzsunuz, hep mutsuzsunuz...

Çünkü sonra yine o kalabalığın içine kışın kışın düşmek yok mu...

Bizlerin bu buruk üzücü kimilerine gerek olmuş...

“Kitsch ozanlara gülümseyiniz, onlar ekinimizin mutsuz çocukları” diye yazmış biri.

“Günümüz genç ozanının (Ozan Genç demek istiyor, belli) artık dizeleriyle işlevi / işlerliği olan, toplumda karşılık bulan bir ozan değil, işlevsiz bir toplumbilimsel görüngü durumuna geldiğini” yazdı geçen gün biri, bu da “düzeyli”si. (Bu çok bilmiş, bilgiçlik olsun diye “fenomen” diye yazmış, daha Türkçesinden habersiz, ben değiştirdim ki öğrensin!)

Biri de biz ozanları belediyelere çöreklenmiş başkan torpillisi asalaklara benzetmiş. Bula bula bunu mu buldun imgesi kıt adam. Ozan olmadığını (olmadığını) eğretilmeye yetersizliğinden, benzetme yeteneksizliğinden belli...

Bir başkası, benim için “Türk şiirinin bir türlü yükselmeyen yıldızı” diye yazarak usunca dalga geçmeye kalkışma yeltenmesi sıradanlığına indirgeyebilmiş kendisini. (Yeltenmiş, kalkışmış, indirgemiş ama benim haberim yok. Okumuyorum yazdıklarını...)

Kendisine yine de sağlıkdileği borçluyum: İstemedem, yıldızlığımı onaylamış ya!

Ne yapmalı? Ne yapmalı da bu ortalama ortamın efendilerinin kaktüs dilinden kurtulmalı...

Kendimizi birazcık olsun bu şiir sevmez topluma sevdirmek için sarı ceket mi giymeli Mayafoski gibi.... (yoksa Mayakoviç miydi neydi adı yahu?) Yesenin mi, Esenin mi, neyse adı, onun gibi köylü kılığına mı bürünsek? (İçimden gelmedi değil, bizim ordan yelek, şalvar, sekiz köşe kasket, kuşak, tespih filan getirttim, giyip ayna karşısına da geçtim. Bir de yakıştı ki... Ancak, yaşantımızda şu saç uzun usu kısalır olmadan yapamıyoruz ya, onlar da yararlı ne varsa doğuştan karşıttılar ya, kıyemeti koparttı yaşantımı kaplamış haspa, “Ya ben, ya o kılık” diye tutturdu, ben “Elbette kılık” demesini bilirdim ya, hadi bir giyip çıktım, şiir kamuoyu o kılığı tutmadı, bir de evdeki karıdan olmayak dedik... Çünkü yeni bir karı, yeniden para harcamak demek. Armağanıydı, çiçeği, takısıydı, eve atıncaya kadar içkievi giderleriydi... Sevmem savurganlığı.

Bu iki ozan üzerinde düşünme düşünme uyumuşum. Gecenin ortasında usumda yanan bir ışıkla uyandım ve böyle durumlarda hep yaptığım gibi Gülistan’ı da dürtükleyerek uyandırdım. Tüm kaygısızlar gibi uykusu ağırdır, çoğu kez o uyanana dek usumda yanan ışıklar söner, usuma gelen imgeler kaçır, ben de onun öfkesiyle... Yine ağır aksak geldi uyku ve düşler ülkesinden, ama bu kez konu takıntım olduğu için usumdan uçup gitmemişti usuma gelen... Dedim ki:

“Düşündüm taşındım, öz-öldürüm etmeye karar verdim”.

“Saçmalama Ozan, ne özel dürümü. Düşünde kendini ayak-üstü-atıştırırmacıda mı sandın? Canın dürüm istiyorsa dolapta var bir şeyler. Hadi canım. Bir tane de bana yapıver”.

“Öz-öldürüm dedim, öz-öldürüm. Yani kendimi öldürmeye karar verdim. Mayakuriski ve Yetsenin gibi. Bu ozanların ünü nereden geliyor? Öz-öldürüm ettikleri için. Başka türlü beni ipleyecekleri yok!”

“Nebliym, şiirden çok anlamam” dedi esneyerek Gülistan, “Haydi şimdi uyuyalım da ne yapacaksın yarın yaparsın”.

Hemen de dalıverdi. Karı ulusu işte. Ben önemseyerek öz-öldürümden söz ediyorum, onun umurunda değil. Şeytan dedi ki, Ozan git, mutfakta as kendini. Boşlukta sallanır görünce beni, anlasın işin önemsenirliğini. Ansızın düşündüm ki, ölü gövdem önünde çırpınacak, ağıtlar yakacak ama ben pişmanlığımı göremeyeceğim. Bunu düşünmek anlağımda yeni bir ışık yanmasına yol açtı. Hemen Gülistan’ı dürtükledim. “Hıı” diye açtı gözlerini.

“İyi ama, öz-öldürüm edersem, bunun getireceği ünü ben göremeyeceğim ki...”

“Olsun, ben ilgilenirim” dedi uykuda gibi. Kan beynime sıçradı:

“Neyle ilgilenirsin? Ben ölüp gidecem, sen de ünümü sömürecek nankör kedi”

“Saçmalama Ozan. Ben dürümle ilgilenirim dedim”.

“Ölmesem de ölmüş gibi yapsam? Bir söylenti çıkarırız. Ben bir süre ortalarda görünmem. Sen de güncel-yazmaçlara, gösterimli-aygıtlara iletirsin ölümümü. Keşke bir ölüyü ben diye gömsük, ben de kılık değiştirip törene katılısam, kimler gerçekten üzülüyor, kimler gizli gizli seviniyor ölümüne bir baksam. Ama olmaz ki. Neyse gizemli ölüm daha yakışır ozana...”

Ünlü Ozan Ozan Genç’i Yitirdik

Türk yazınının son dönemde yetiştirdiği en önemli ozan olan büyük ozan Ozan Genç’i yitirdik. Genç yaşta ölen Ozan Genç geride çok önemli yapıtlar bıraktı. Şiire erken yaşta başlayan Ozan Genç, Türkiye’de yazmadık dergi bırakmadı. Pek çok şiiri hemen her yabancı dile de çevrildi. Ozanın en önemli yazın ödülleri alması bekleniyordu. Son olarak şiirimize büyük yenilikler getiren ve kendi şiirini de baştan sona yenileyen yeni şiir kitabı “Kâğıt Gemi Deniz Savaşları” üzerinde çalışan değerli ozan, “Kendimi kâğıt gemi ile korsanlık yapan bir korsan gibi duyumsuyorum” demişti. Büyük yankılar uyandıran ve sonraki kuşakları çok etkileyen “Sonsuz Yeni Şiir Manifestosu” da yazınımızda çığır açmıştı. Sayısız etkinliğe katılmış ve ilgiyle izlenmiş olan Ozan Genç’in ölümü de büyük ozanlığına yarasırcasına gizemli oldu ve kendisinin gizlice toprağa verildiği duyuldu.

Neyse, az çok bir erince varmış olarak, yattık. Gel gelelim uyku muyku yok yine. Usum ölümüne takılı... Bir ışık daha yandı. Yine dürtükledim Gülistan’ı:

“İyi ama, ölümüm önemsenirse, kimlik bilgilerime öldüğüm yazılırsa, kardeşlerim payıma düşen kalıtın üstüne oturamazlar mı? Zaten altı kardeşiz, ama kasabada babamdan kalan beş ev var. Paylaşım da kolaylaşır, öyle bir işlerine gelir ki...”

Umarsızlık bu kez uyku getirdi. Derin bir uykuya dalmışım. Gülistan’ın dürtüklemesi ile uyandım bu kez.

“Evlen o zaman benimle” diyordu, “Kalıt senin üzerinden bana düşer, kardeşlerin payına konamaz”.

NÜBÜVVET MÜHRÜ

Mağaraları ağızlarından geçmeyin
Bir yarasa tüm açığı kapatabilir
Meryem'i ve Mağaraları birbirinden
En uzun sarkittan en kısa sarkıtı ayırmayın

O zaman İsa'nın doğumuyla
çarmıhı arasındaki mesafe inanç kazanır

Hızla giden bir trenin en can alıcı rayını seçebilirim
Oyuncak trenimden şimdiyi gördüğüm için
BEN PİRİM!

İki trenin birinden indiğimde
bazen de pireyim
boyunu aşamadığım bir otun

Çünkü bir ot aklımı altına alabilir
Ve durmadan sarar!

Otlara pire oldum diye kendinizden geçmeyin
Bilinç sıçraması en çok bir pireden duyulur
Yerinizi ve yersizliğinizi iyi okuyun
Merhaba Meryemana, merhaba Noel ağacı
Ve merhaba Zaman!

Bir ölçü Süpermen merhaba ya da Süper İsa
Yenidünya algısına hoş geldiniz
merhaba!

İnsan yalnızlaşıyor göktaşları ufaldıkça
Aslında ufalmıyor, evren genişliyor
Bize böyle gelen Kur'an ve A. Friedmann

**Merhaba değersiz bilincim
Ve hoşçakal hemen!**

Madde krallığında en kral soytarılar
Ve bir soytarının burnunu unutmayın

Büyür!
Tanrı bu kez oradan fısıldar yeni Meryem'e
Belki Mesih her alanda kendini dinlettirir
ama sakın Mehdi'nin omzundaki
nübüvvet mührünü unutmayın EMİ!

Al sana iki ucu boklu değnek. Evlenmenin gerçek ölümden ayrı yanı mı var? Sabaha kadar döndüm durdum yine. İş yerinde de bu takıntıyla verimsiz işler yaptım, kötü tanıtım yazıları yazdım. Şaşırtıcı olan, çalışmalarına hep burun kıvrıran başımızdaki geri anaklı bunları çok beğendi. Akşam, özgür-tüzecilik yapan bir arkadaşına uğradım. Sanal ölümünden söz eder miyim, "Varsayalım ki öldüm, evliysen n'olur kalıt durumu?" diye sordum, Gülistan'ın dediklerini aktardım. "Yanlıştır" dedi, "Eşe kalıtın tamamı kalmaz, kardeşlerle yarı yarıya!" dedi. Derin bir soluk saldım, rahatlamışım. Evlenmenin bir anlamı yoktu.

Dergiciliği, yıllıkçılığı, kuşakçılığı, oturumculuğu, sunumculuğu sürdürecektik umarsızız... Gerekseme duyduğumuz kan, yine de bu işlerdeydi... Yazgısı böyleydi yazgısız kuşağımın...

İTİRAF MEKTUBU

Sen, yerde bir kuruş
Kimsenin tenezzül etmediği

Denizde yüzen tahta parçası sen
Boğulmaktan kaçmak için
En son yer bile değil

Sen, filtreye dayanmış tütüncük
Mercek gerek çekmeye

Saldırgan bir kış gününün
Çakmak taşı sen
Isınmanın hayaleti

Sen, kemiğe yapışmış et zerresi
Dış tutmaz

Sen... sen...
Sen bana bakma

Kadir kıymet bilmez bir havlayış benimkisi

Fesih VURAL

ÖTEKİLERİN ŞİİRİ

I
öteki'yim. rengimi buldum dilimde
ömür pergelimde açtı gökkuşağı
sevseydi ateş toprağı
dilimde yanardı günahlarım
yakın beni
yağmurla kurusun cesedim

II
güneşin bağında yuva kursam göğsüme
cenneti gördüm bana cehennem bul
içimdeyim
gözyaşımınla güldüm ayrılıklara
hiçbir ayrılık bakmadı gözyaşımına
ne haykırışım okundu
ne de aykırışım yol oldu
acıdan şiir beslerken dizelerim
kendimi bulmam, yok(luk)tu

III
onlar diye başlayan bütün öyküler
acıyla ikiye katlanır araya ayna girince
hep eksiyle mi anılacak insan
ayrılıkta mı kavuşacağız
kurşun mu dökmek gerekir başımızdan aşağı
kardeşlik için
öteki rengimi unutsam da
beyazı unutmaz siyaha boyanan göz

Sevil AVŞAR

İroni acıtır... Seni acıtan olgularla başa çıkabilmenin en acıklı yoludur ve canı en çok acıyanlar tarafından kurgulanır en başarılı ironi. Yanlış... Kurgu değil reflektir canı en çok yananlar için ironi. Yıllardır başımıza gelenleri anlamamın, anlatmanın başka çaresi kalmamıştır. Çare diye sarıldığımız her kavram, her eylem muktedirler tarafından tarihin karanlık odasına gönderilmiştir çünkü... Canı yananların elinde, canı yananları anlatabilmek için sadece ironi kalmıştır. Stand_up'çıların, komedi filmlerinin ve komik, çok komik adamların, kadınların en büyük reytingi yakaladığı bir dünyada, bu dünyayı açıklamak için başka seçeneğimiz yok gibi.

Eskiden dünyayı anlama, açıklama çabamız ve daha yaşanabilir bir dünya hayalimiz vardı... Hepimizin beyninde anahtar kavramlar vardı: İdealler... İdeallerimiz uğruna sokaklara dökülüyorduk. Günümüzde ironi değil sadece komedi var elimizde. Medyadaki, sosyal medyadaki kahramanların, olanların hepsi komik!... İronik değil, komik! Bu ayrımı yapmak önemli.

Şimdi daha yaşanabilir bir dünya hayali kurmamız bile engellendi muktedirler tarafından. Kurabileceğimiz en baba hayal; herkesinkine benzediği halde bizi herkesten farklı, herkesten yukarıda kılacağına inandırıldığı nesnelere sahip olmak... Bir yerlere ait olmak değil, bir şey'lere sahip olmak... falanca marka giysiler, filanca marka her şeyler... Baş başa bırakıldığımız dünya bu kadar işte... En güzel arabalar, en muhkem evler, en cici şampuanlar en kuvvetli temizleme tozları vs... vs... Neden en çok bunların reklamı var anlayamıyorum. Yıka, yıka ; kullan kullan bu tozlarla bile temizleyemeyeceğimiz kadar kirli bir dünya bu demek ki...

Böyle bir dünyada, vur patlasın, çal oynasın dünyasında; dünyanın orta yerinde kimsiz, kimsesiz kalan çocuklarımız anlamsızın kıskacında tahayyül edemeyeceğimiz acılarla baş başa kendilerine, yaşama dair anlaşılabilir bir anlam arayışındalar... Kendilerini anlamlandırabilmeleri için onlara sunulan sadece markalar... Bilgisayar markalarını, cep telefon vs... markalarını ve arama motorlarının markalarını hiç söylemeyeceğim. Çünkü sistemin en çok gereksindiği aygıt, enformasyon aygıtı. Evrenin orta yerine bırakılan *hiç kimse*'nin anlam arayışını unutmaması, anlamdan vazgeçmesi için sisteme müdahil olduğunu zannetmesi gerekiyor.

Kimselerimiz vardı eskiden kendimizi ve dünyayı anlamlandırabilmek için. Günümüzde gençlerin anlam arayışına cevap olarak anlamsız dünyayı betimlemeye çalışan kişiler var sadece... Anlamsız sadece *gösterenler*... Yeter mi? Gençlerin son peygamberleri şimdi onlar. Anlamsız sorgulamaya, yargılamaya cesaret eden yok ama... Değiştirmeye ihtiyaç duymayacağımız kadar mükemmel demek ki bize sunulan dünya... En ciddi meselelerin bile magazin konusu olabildiği bir dünya... Saçmayı aşabilmek için saçmanın içinde umutsuzca debelenmekte olan gençlere umutmuş gibi kakalanıyor yeni peygamberler sistem tarafından ve çark dönüyor tıkır tıkır... Yeni kahramanlar sermayenin sermayesine sermaye katmasını sağlıyor ve şu anda en büyük endüstri, kahraman yaratma endüstrisi... Bize sunulan dünyanın mükemmel olmadığını sadece gösteren ve mızızlanan kahramanlar, peşlerinde milyonlarca genç... Dünyanın değiştirilebilir olduğunu aklına bile getirmemesi gereken milyonlarca kimse...

İyi de bu çocuklar uzaydan mı indirildi dünyaya? Bu çocuklar, dünyanın değiştirilebilir olduğunu söyleyen ve bu amaç uğrunda hayatını; gelmişini, geçmişini, geleceğini ortaya koyanların çocukları değil mi? Çocuklarımıza vaat

BEN, KUANTUM, BEYT-İ AŞK

Yelpaze eteği dünyanın
Aristoteles diye konuşuyorum
Sevgili Arşimet'e
Bulutların gölgesini saklayan sevgilim
Göğsünde süt.
Bak akşam ikimize de yâr değil
Hadi öpüselim
Çırlıçılak bir orman
Ceylan ve kurt
Dövüşelim
Sevişelim
İnadına tüm utanmaların
Sen kaburga kemiğimden geldin
Parmaklarını kurban etmelisin şimdi
Ateşin kalbine.
Sayılmayan ek-sen
Kırık bir lahitten sızıyorum
Yüzyıllar öncesi
Kara deliklerin hangisindeysen
Bulacaksın beni
Gün doğumu – batımı
Huzmelere gerek kalmadan.
Bir “sen ötesi”
Sonsuz adımların izinden yürü
Ruh belki de mavi
Duvarlarına sinmiş koku
Ense kökünde dudaklarım.
Deniz ve yağmur
Güneş neyse
Küllerinden tanınan ölü kırıntıları
Adına konuşmayacağım.
Gölge
Dolaşmakta
Teninin her zerresinde
Menalaus kırışları ve iç açılardan toplamı
Sevgilim.

Çankırı, 16.10.14

edebileceğimiz mükemmel bir dünya için hayatlarımızdan vazgeçerken ne oldu da kocaman bir *hiç*'in kucağında bulduk kendimizi çocuklarımızla beraber? Ne oldu da dünyayı değiştirme talebimizin önünü kesen sanal bir evrene mahkûm ettik kendimizi? Çıkış yok mu? Anlamsız göstermekle mi yetineceğiz? Ötesi yok mu? Sistemin kurbanları olarak ilanihaye debelenip duracağımız bir yer mi dünya? Bu kadarcık mı? Doğru sorular sormaya doğru cevaplardan daha çok ihtiyacımız var şu anda.

Soralım o halde : Sistemin dışı var mı? Kaldı mı? İletişim teknolojisinin hepimizi kısıvrak yakaladığı bu dünyada sistemden kaçış mümkün mü? Sistemin dışına fırlamak... Başka bir dünya hâlâ mümkün mü?

Fatih AKÇA

ÇATIRTI

bir gül sökülünce ne gelir aklına
taşı incitmek mi

aynalara sığın
gövdeni bir kere daha tanı
kanırt içindeki aydınlığı
ışığın kucacağına

şimdi uçabilir tozlar ve melekler
bir gül incinince ne gelir aklına
taşı sökmek mi

susmayı bindirdiğin kibrit çakıldı
kül aldı alev ve hızlandı varmak için yangın

süngün sonbahar tak onu saçlarına
işaretin bıçak parolan kilit

dilinin taburesinde söz yuvalanmakta
üveylük bir yara yüzünde
kar yağıyor şimdi çatımıza

koru onu
bir gül çatırtısıyla

*zabıttır: İş bu sessizlik içimizde en derin yırtık. Gölgesine
takılarak düşer ve sürükler uçurtmaları. Ela bir bayrak yok
yeryüzünde ama niye?*

kapat çakılarımı artık şu göğün
vardı yangın, gelip dayandı bize
koru onu
bir taşın irkilmesiyle

Bilal NERGİZLİ

ÊŞ

nora`ya

parlak gözlerinde söndü gece(m). ağla!
dudaklarında nemli bir İz,mit akşamı. Yağ
ve git.uzaklar çekiştirir akşamlarda seni. gitme,
kal akşamla. “yağmur çiseliyor, çiseliyor yağmur”
özlerse, haritasız bir gök!yüzü(m) özlesin seni. dön!
kalbim(n)le an,la beni.

Gölgenin uğultusu oldum. duy,
tanrının cansıkıntısıyım ben!Ve gör.
söylenmemiş bir ağıt say beni.
beni de kendine kat.

* Şiirin başlığı, Kürtçede “ağrı, sancı, elem, ıstırap” demek.

Recep YILMAZ

ESRİMELEER

1.
Bu sineye çekiş, bu pus, bu köhnelik
Yitirışlerin derin suskunluğunda öfkeleri kanatır
2.
Bakışlarında gece gündüz hep keder birikenler
Koca çınarın dalları gibi duruşlarınızın masumluğu
Işıltılarıyla kama gibi saplanır karanlığın yüreğine
3.
En çok da imgelemin giz perdesine düşer
Uzağına çekilişi, duruşu, kemgözlerde duman olur
Gerçek de sıyrılır gelir içinden umarsızlığın, kim bilir
4.
Al beni çocukluğuma götür dediğimden beri
Hançer saplanmış kalp gibiyim ve en çok
Duruşum gurbetin yakasında kanayan bir karanfildir
5.
Ya sözcüklerden öykü örmedeki bunca çabam
Tümcelerin ilmeğine gizlemek için midir yaraları?
Sevinçler mi? Çocuklukta kalmış şakacı oğlak ısırtığı
6.
Kimileyin hani, eğer sözcüklerin dışladığı boşluktaysam
Esrik aklıma teslimle giyindiğim aykırılıkların urbasıdır
7.
Ağısına teslim yüreğin gidişi koşulsuz olur sanırdım
Kırlara özlemlilik kent yitiği tükenişini hayata tegellerken
8.
Meğer ben sandığım bu beden bu donuk duruş
Uygarlığın lanetine tanık kağşak bir ahlatmış, bilemedim
İnsandan lahitler arasında, yağmurda, çamurda, otlar içinde

Dilek BAYRAM

KAÇAK

Evde kalmış prensesler,
Satılık muskalar,
İkinci el güneş gözlükleri,
Bir parça yenmiş simit,
Güngörmüş acılar eşliğinde,
Şerefe kaldırılan kadehler var.

Naftalinli çeyizler,
Satılık ter kokuları,
İkinci el pijamalar var.

Ev reçeli yaptım küf tadında acılardan.
Yanında mezesi yok bu aşkın..
Sek rakı bardaklarına değen
Çeşit çeşit dudaklar, tükürüklü.

Siren sesleri eşliğinde

Saygı duruşundayım hayata.

Osman Serhat ERKEKLİ

127

Sıkıntılı günden sonra rüyalar mutlu geçiyor. Neşeli günden sonra rüyalar sıkıntılı. Rüya herhalde bir telafi ve denge mekanizması aynı zamanda.

128

Tuncer Uçarol bir virgül için bile o kadar titizken, yüzlerce hatta bin civarında yazıyı boşuna mı yazdı diye düşünüyorum. Yaşarken kendisine birçok kez söylemişim kitap çıkarmalı diye. Bazı şeyler yaşarken hatta gençken oluyor. Bu arada 15 Ocak günü eşi Aytül hanımı da toprağa verdik. Çocuğu yoktu. Tuncer ağbinin geride kardeşleri, baldızı ve kayınbiraderi (Ahmet Soner) kaldı. Yakınlarına hâlâ görev düşünüyor.

129

Yaşanmış yaşanmış demek ise bellek ölüme rağmen sonsuz demektir. Çünkü tanıkları ve izleri vardır.

130

Nostalji anlamsız bir şey çünkü dünya değişiyor şartlar değişiyor.

131

Aykut Nasip Kelebek'i aradım. Üniversiteyi bitirmiş. Öğretmenliğe başlayacaktı. Şu an sınıf arkadaşı Selim Sina Berk ile birlikte afiş asma işinde çalışıyorlarmış. Nedense aklıma Yılmaz Güney ile Fikret Hakan'ın birlikte kaldıkları evde sobada yakacak tahta talaşları geldi. Bu bilgiyi Cemal Süreya aktarmıştı bana. Fikret Ağbi alınır mı acaba? Hepimiz nerelerden geliyoruz.

132

Bugün 22 Ocak 2015. Koray Feyiz'in Büyülü Bir Yay çalışması adlı kitabı geldi. Bir telefon konuşmasından sıcak bir insan olduğunu hatırlıyorum. İyi bir kitap bu. Bazen mısralar sonraki satırda devam ediyor; bazıları bir düzyazı şiir o anlamda. Yabancı kelimeler bir dünya şiiri havası vermiş. Koray Feyiz'in ve zamanımızın nezdinde milliyetçilik tamamen ölmüş gözüküyor. Roma egemen hâlâ ama ileride yerel farklılıklar aradıklarında yeni Roma'yı Amerika Birleşik devletlerini anacaklar. Kitabın adı çevirisi Sedat Umran'a ait *Yay İle Ok Atma Sanatı* adlı Zen kitabını andırıyor. Zaten Koray Feyiz bana şair doğmuş Sedat Umran'ın doğurgan ve derin buluşlarını hatırlattı. Biraz da İsmet Özel'in yüksek sesle okunan şiirini... Şiirimizin imgeci döneminden (1985-2001) yani *Şiir Atı*'ndan *Sombahar*'a bizim Yenibinyıl şiir bildirisine kadar kalıntılar taşıyor. Ama eskisi gibi imge salatasına düşülmemiş. Yani Koray Feyiz şimdiki çoğunluk gibi anlatımcı değil. Daha çok küçük İskender'e ve Serdar Koçak'a yakın. Art arda kelime saymalar, sıçrama çağrışımlar Ercüment Uçarı'da ve Ali Yüce'de vardı, şimdi de Serdar Koçak kullanıyor. Koray Feyiz de bayağı eski 87'de kitap çıkarmış. İlgilendim hatta birçok şiirini defalarca okudum, tavsiye ederim.

133

Bakkalım dostum Erden Gündüz ile siyaset konuştuk. Erden 920'lerin Kürt isyanı ile Musul Kerkük petrolü arasında ilişki kurdu ve bölgenin etkin gücü İsrail ile ilgili

MEYRO'YA GÜZELLEME

Meyro,acımın tarifini, bir sen bir de çölün bilir
Olmayan bir suyun havarisi oluruz birlikte
Sen bir oğul sürgününde, hala bakire ben
Toprağın alev bir atlas gibi serildiği yerde.

Meyro,ben ölürsem avazımdan uzun türküler yak
Cebimde iki taş var Meyro,al ve birbirine vur onları
Yalın ayak yollara düş türkümüzde ağlayarak
Varsın delirmiş desinler sana,cünun olmuş desinler
Hep şeytana yoldaş değil midir insanın bir tarafı?
Bak sana gözlerimin mavisini bırakıyorum
Al onları ve izlettir Nasıra'nın çocuklarına
Ben artık, her şeyi uydururum kitabına
Mutsuz bir çocuğun yüreğinden
ancak cehenneme varılır Meyro
Ben bunu bilir, bunu söylerim zeytinci kuluna bu şehrin
Aşklar ve atlar, kızların koyağından sulanır ancak
Anneler bilir bunu ve bilir üzerinde çıplak sevişilen toprak.

Meyro,bak işte söylüyorum,toprak yarılacak bir gün
Ve biz gönüllü olacağız dünyayı yapıştırmaya
Eriyip akacağız ve bizi öpenler de eriyecek
Meyro,yeryüzü sabileri hesabı soracaklar elbet
Zekeriya'dan ve alaca buzağıdan kalem eden ağzımız
Sövgülerle geçecek Arşelim sokaklarını
Sen,türkümüzü unutma Meyro
ve taşları birbirine vurmaya.
Elbette suyun yakıldığı olacak ve gecenin
Lanetleyip ayırdığı insan kadavraları...

Meyro,yalvarırım aşk bil beni,iki elinle göğsüne bastır
Nasıra'da, her çocuk biraz tuhaftır Meyro
Bilmez emilecek yerlerini kızların
Son bir sır daha vereyim sana Meyro
Her dinin nefesinden
O bildik cehennem yaratır insan
Meyro,sarı ineğin memesine and olsun ki
And olsun ki zeytinin yaprağına
Benim halim hal değildir.
Memeni getir Meyro,ağzını ve bütün boşluğunu getir
Öksüz bir çocuğun göğsüne çizilen harta
Elbette bir gün, barbarlarca çiğnenecektir.

cümleler sarf etti. Ülkelerin hedef gösterilen mihrakları sürekli değişmiştir. Mesela bir zamanlar Yunan ile düşmandık. Şimdi Yunan adalarına pasaportsuz gidiliyor. Ege kıta sahanlığı meselesi ne oldu? Ama Güneydoğudaki petrol ve su çoğu devletin iştahını kabartıyordur kuşkusuz. 60'larda Gelibolu'da en yakın arkadaşlarım Yahudi çocukları idi.60 ortalarında Gelibolu duvarlarında "vatandaş Türkçe konuş" diye afişler duruyordu hâlâ ve biz Havra'nın camlarını kırıyorduk. Sonra çok Yahudi İsrail'e gitti. 70'lerde lisede yine Yahudi arkadaşım oldu. Bir gece içiyorduk. Domatesle rakı bira içerdik ucuz olsun diye. Yahudi arkadaşım domatesin artan tohumlu suyunu döktürmedi kurutup İsrail'e göndereceğim dedi. Şimdi dünya tohum ticaretinde bir numaralar.

Gülhan Tuba ÇELİK

ŞEHRAZAT'IN BİRİNCİ MEKTUBUDUR

yaşamaya başladığımyer-
di ölümün

sabahın kuşlarıyla konuşurken
sevgili ve efendiyi karıştıran bardakta
sıcaktı ellerin
sesin telaşında mutfak
dönüşmede içindeki kadına

alnın değil de patiskadan bez
kaynata kaynata eskiyor elimde
birazdan kopacak sanıyorum
tam ortasından yırtılacak hayat
fakat tahammül edilebilir
sözcüklerin gölgesinde zamana
mevsimin bekleyeni vuruyor başa
modern masalının içinde durup
perdenin yüzünü açtırma bana

cennet değil önümde uzanan
ardımda küflü coğrafya
hıçkırıklar kime bağışlanmalı
ve kimi sevsem çürüyor benim
hayattan kaçmış insan bakışı
akşamın farlarında
tıslayarak yanaşiyor kaldırıma
dünya
şimdi tutamak lazım
bir de mabed

oysa mırıltılar üflendi göğe
günün son secdeleri edildi
uyuyakalan annemin tespahi
kaydı elinden

iflah olmak
kendinden kopmuş birleşik fiil
mümkünü yok tanelerin
artık gidebilir
've kırar göğsüne bastırırken'
değil
(d) o k u n m a d a n

saçlarım üşüyor
lütfen sev beni

Rasim DEMİRTAŞ

İYİ Kİ

iyi ki hayat var.
boğaz'da vapur, martılar...
iyi ki kıştan sonra bahar.
aşk var; çocuklar.
iyi ki çın sabahta
sıcak ekmeğin dumanı.
iyiyim iyi ki.
mal mülk yok
mevki makam yok
iyi ki...

Hüseyin KORKMAZ

KIRMIZI İÇİNDE SARARMIŞLIK

Biri beş yerde, gelinciklerden daha utangaç kırmızı
üç beş diken belki,
hoş bir seda yalnızlığımızdan geçtiğimiz susuzluğumuz
'al hançeri çal sineme'* türküsü olursa elbet içeriz.

Mürdüm eriğinde buluşan bir söz güzün ahvalini yazar
kır kelebeğini davet edışı gibi huzuruna,
kuyunun avlusunda güneşlenen üç beş yorgunluk daha çok
duruluğuna bakıp suyun duruluğu öğrenen bir içimlik su.

Kalbimde mahzen kapısı aralanıyor; bir ses içeride
daha çok bir paslı ses
pasını kazıyan herhangi bir ses sanki,
kalan sessizliği kimsesizlik alışkanlığında tazeleyen;
çürür bekledikçe söz, kırmızı bir elma gibi kurtlanır içi.

Kırmızı gelincik taşrada boy verir bir avuç koyu kırmızı,
omzunda yuvalanan öpülmemişliğiyle beraber
elimden tutar biri seni kendine götüreyim der demesine de
beni kollayan bir tufandır daha çok. bu yaşanmamışlık.

**Davut Sulari'nin türküsünden alıntı*

Öztekin DÜZGÜN

30

OLUŞ İÇİN BELGE SELİ

*Doğuş'a ve Şebnem'e
hızlı adımları için*

Ben İstanbul'da gökyüzü göremeyince
Tuba ile el ele kaçacağız sandım durmadan...
Maalesef hepimiz gerçeğiz
ki baldırımımıza çimdik atılmışlığı da olmuştur.
-Uyumuşum, sigara yaktım bi hoş
yıldızlar bulutlanmış tepemde.

Hakikat treni sesin uzaklaştığı tarafa saldı kendini
suyun gitmekteki sabrı nasıl çizmişse ortadan
dağın karizmasını öyle, kulağımı dayarsam raylara
sırtımdan başlayabilirim başkasının altında ezilmeye.
-Uyumuşum, sigara yaktım bi hoş
tütün keleklenmiş dağın üstüne.

Cezasına razı insanlar biliyorum, görünmezler aynada
salkım kalabalığının damladan beslendiğine inanırlar.
Devirleri daim fotoğraflar gösterdiler bana,
meğer aşkın şarabı, sen yok olduktan sonra üzümleşmiş.
-Uyumuşum, sigara yaktım bi hoş,
bahane eşliğini yok etmişim aşk haline.

Ben böyle bilinmez ne hoş, dışarı çıkmak olmuş girişim
[evinize.

ÖZGEN SEÇKİN'İN “KENDİLİK SÜRECİNDE ŞAİR/ŞİİR-VİCDAN” ADLI KİTABINDA KISA BİR GEZİNTİ

Hasan EFE

Şair ve şiir ile ilgili birçok şey söylendi yüzyıllarca. Hâlâ da söyleniyor. Yerküreden silinip gitmiş veya bugün varlığını sürdüren toplumların şair ve şiirleri hakkında çok şey söylense de yine bir şeyler eksik kalıyor.

Bu da şiirin özgünlüğünden kaynaklanıyor olsa gerek. Şiirin özünü besliyor bütün bu düşünceleri.

Özgen Seçkin de bugüne dek söylenenlerden yola çıkarak şairin *vicdan* ve *özgürlüğünü* tekrar gündeme getiriyor “*Kendilik Sürecinde Şair/Şiir-Vicdan*” adlı yapıtında.

Kitap, “Elimde olsaydı ve bilebilseydim ki içine doğacağım dünya beni bu denli acıtacak, asla doğmak istemezdim; ama şimdi, bu gerçeklikte kendimi bir savaş alanında görüyor ve karşı olduklarımla zorunlu savaşıyorum.” diye başlıyor.

Başta alıntılanan Hayati Baki'nin “Şiir, ‘hayır’dır; şair ‘hayır’ın üreticisi.” dizesi, ele alınan bölümlerle bütünselleştirilip asıl temayla ilişkilendiriyor.

Yukarıdaki *ilk alıntı*da şairin birey olarak toplumdaki yeri şöyle ortaya konuluyor, “...Şair, dilinin iyilik-doğruluk-güzellik ideasından yanalıği beklenen, çağa uygunluk bağlamında muhalif kanatta gelişime açık olan tarihsel toplumsal bireydir.”

Şairin nitelik sorunu irdelenirken onun poetikasının yanı sıra şiirsel dil ve üst dil üzerindeki değinimlere dokunuluyor. Ele alınan tema Umberto Eco, walter Benjamin'den yapılan alıntılarla güçlendiriliyor.

Kitaptaki bölümler, bütün olarak bakılsa da, ayrıca tek tek ele alınıp okunabilir.

“Sorunsalla Yüzleşme”, kitabın ilk bölüm başlığı. Seçkin, sorunsalla yüzleşme derken şairin, şiirin; vicdan ile olan sorununu açmadan önce onun yani şairin ontolojik olarak ele alınmasının gerekçeleri üzerinde duruyor. Bu, ilkin üretilen yapıtın okur tarafından anlaşılabilir olup olmaması üzerinden başlatılıyor.

Yazar, “Bizim kategorimizdeki yazarların yazma ediminin oldukça zor bir yanı ve aynı zamanda sorumluluğu vardır; anlaşılır olmak, ele alınan konunun mutlaka iyi algılanıp kavranması için özen göstermek... Filozoflar / biliminsanları / düşünürler, yazdıkları metnin anlaşılmasından kendilerini sorumlu tutmazlar...” der ve bunun üç nedeni olabileceğini söyler. Birincisi, “kendi ardıllarının metni anlaması onlar için metnin işlevinin tamamlandığı anlamına gelir...” ikinci, “bu yazarlar izleyiciyle yüz yüze değildirdir...” üçüncüsüyse, “bu yazarlar için edimsel eylem, kılğı düzeyinde ve bu, dar bir çevrede olduğundan bundan sonraki işlevsel sorunsalların aşılması ya da çözümlenmesi ardıllara veya bizim gibi yazarlara düşer,” diyerek özneyi de işlevleştirir. Bu düşünceler Marks, Lenin, Stalin'in yaklaşımlarıyla güçlendirilir.

“Geniş ve Derin Bir İşlik” başlıklı bölümde aynı ana tema ele alınsa da Seçkin, bu bölümün ilgisinin kimler olacağı üzerinde kısa bir açıklama yapar. Gerçek Sanatçı yani şairin kim/kimler olduğu üzerinde durur. Daha sonra bu görüşünü Neruda, Paul Éluard, Afşar Timuçin, Metin Cengiz, Nâzım Hikmet, Dr. Handan Tunç, Moses Hess, Octavio Paz, György Lukacs... gibi yazar, şair, felsefeci, düşünür ve biliminsanlarının düşünceleriyle örtüşür.

“Şairin, Şiirin Toplumsal Yaşamda Konuşlanma Kavrayışı” başlıklı yazıda gerçek şairin izleri sürdürülür. Nâzım Hikmet'le yapılan alıntıda şairin niteliği ve ne'liğine bakılır. Bu düşünceler alıntılanan düzyazı ve şiirlerle somutlaştırılır. Bunun örneğini; çevirisini A. Kadir ve Şerif Hulûsi'nin yaptığı Sandör Petöfi'nin şiirinde, daha sonra Metin Altıok'un gösterimiyle M. Cevdet Anday'ın Telgrafhane şiiri ve Can Yücel'in Darwin Üzre şiirinde de görürüz.

“Şairin ve Okurun Ortak Sorunsalı” başlığı altında okur ve okuma üzerinde durulur. Seçkin, şairin ve okumanın sorununu, “Okumak... Okuma-bilgilenme... Okuduğunu sanmak ya da okuduğunu algılayamamak, e içselleştirememek; onu kullanılır bir şey kılamamak. Şairin sorunsalı bu, okurun da...” diyerek ele alır. İlerleyen sayfalarda konu biraz daha açılır ve bu, aynı zamanda toplumsal bir sorun olarak irdelenir.

“Şairi Ezen / Gönendiren Bir Kavram” başlığı altında *vicdan* göstergesi üzerinde durulur. Seçkin, bunu ontolojik bir anlam çerçevesi içerisinde ele alır. Bu soyut kavramı daha iyi açmak için *tanımlar* ve filozof/felsefecilerden alıntılar yapar. Yazının ilerleyen paragraflarında ele alınan kavramı devlet ve toplum gerçekliğinde tartışır ve Nazi örgütlenmesi örneğini verir. Konu şair/şiir üzerinden hukuk, felsefe, psikoloji alanına doğru ilerler. Bölümün sonuna doğru özgünlük ve bireyin içsesinden şaire varılır. Bu bölümün hemen ardında yer alan yazı, “Vicdanı Acıtan Olaylar, Düşünceler” başlığını taşır. Burada ele alınanlar tarihsel bir bakış açısıyla ortaya konulur. Toplumsal olaylar ve artan baskılar sonucu şairin, aydınların tutumu sorgulanır. Bu örnekler salt Avrupa'da değil Latin Amerika, Amerika, Kuzey Afrika (Cezayir)... gibi kıtalardaki ülkelerin yaşadığı toplumsal olaylarla açıklanır. Şair ve aydınların bu olaylar karşısındaki tutumları ele alınır. Bu düşünceler, ressamların tablolarından söz edilerek güçlendirilir. Öte yandan Seçkin'in ortaya koyduğu tema şiirlerle de somutlaştırılır.

“Acıyı, Sevinci Bir Arada Yaşama Duygusu” da kitabın son yazısı, insanlığın gelişimi üzerine içsel bir dille başlar. Seçkin, “Herkesin, her insanın, diyelim her canlının yurdu olsa, ülkesi olsa... İş, parası, dili, ülküsü, evi, okulu olsa, çok mu görülür? Bunu başaramaz mı insanlık? Herkesin kendine özgü kültürü, sanatı, umudu olsa, olamaz mı? İstese yapıp onaramaz mı insanı, insanlık? ...” diyerek içindeki güzel günlerde yaşama arzusunu yitirmediğini sezdirir. Yazar sonraki paragraflarda küresel gelişme sonucu ülkelerin içine düştüğü durumları ele alır. Sonra asıl temayı ortaya koymaya başlar, yani şairin bu süreçteki yerini irdeler. Bunu şiir alıntıları ve kısa metinlerle destekler.

Seçkin, “Peki, bunun şair neresinde bugün? Neresinde duruyor vicdanının, yazdıklarının şair...” der ve alt paragrafta, “Vicdanlar, bunların üstesinden gelemediği için sızlıyor işte; birlikte, bir arada savaşarak yok olmayı göze alamadığımız için sızlıyor... Böyle ölü topırağı serpilmiş bir dünyada şairliğin anlamını köreltmüş şairiler yığıcı içinde yerimizi alarak kendimizi avutuyoruz.” diyerek alt paragrafta şu tümceye yer verir: “Eğer toplum kirlenmişse şair de kirlenmeye meyledebilir.”

Yazar, “Evet, *şair* ve *şiir* insanlığın, doğanın yanılan, acıyan, yanan, kanayan ama mutlaka doğru olanı dayatan vicdandır!” diyerek kitabı noktalar.

Kaynak: Özgen Seçkin, *Kendilik Sürecinde Şair/Şiir-Vicdan*, Doruk Yayımcılık, İstanbul, Nisan 2013.

Naci BAHTİYAR

ZIKKIM

biraz da şu zıkkımdan almaz mıydınız efendim
içi katil dolu yurt tutayım size

zehrini dilinizle taşıdınız maktulün evine
kabuğu kurt içi dert dolu düşler satayım size

azdıkça azlaştıkça çoğalıyor dışarıda fırtına
ama siz de çok kanattınız sürgünlerimi baharda

cesaretim cehaletimden siz buna akıl demeyin
us'lanmam zor değil saadetin ellerinde

dışınız içinizi örtmüyor yorgan aklınıza kısa
fakat bil ki devekuşu da kumda mecnundur biraz

şu mendebur cehennem darasına almıyor günahları
çok gelişmiş mercekle katilin izini örtüyor sanalda

çürükçül bakteriye duyduğum saygıyı sakladım devletten
senin de bir erdemim olsun beslendiğin anneden

ne zaman neşteri vursanız daha çok kanardı öbür yarımız
lakin iz sürdünüz kurda ve daha çok acıdı öbür yanımız

biraz da şu zıkkımdan efendim biraz da şu zıkkımdan
içi hırsız dolu kutular tutayım size

Mustafa ERTAŞ

UVERTÜR SIRASI

Bir günü daha öldürdük
katil sayılmayız aslında
bütün suç Dostoyevski'ye
aldanmak Camus'ye...

habersizce elini tutmaktı
bütün sınıfsal anlatımı
önemsiz kılmak, o kadar

Attilâ İlhan için şiir eşitti sigara
Jazabel'in kan içinde yatması umurunda mı?
yazarken, kanarken,
vasıfsız işçileri ayaklanır ülkenin
borsa endeksi tavan yapar
ilk fırsatta resmi tatil...
umurunda mı?

aslında işin buraya varacağı şüpheliydi
doğduğunda yaşını sormak gibi garipti her şey
görmediğin rüyanın hesabı için
elinde ölmemeye neden yedi başlı zaman

hepsi habersizce elini tutmak için,
çaktırmada,
çok masum.

Ertuğrul TIRYAKI

KENDİSİ GİBİ

çok yer kaplamaz
incedir kelebeğin
anı defteri

Özgür İren BAYRAM

ENE'L HAK MİNE'L AŞK

Dışlerinin arasında çatırdar kemiklerim
Yârim!
Bak tarihi şeyler oluyor memlekette
İsmail de sırf sana rastlarsa diye şık giyiniyor.

Tabii ya bugün cuma geç çıkacaksın
Salma zülfünü ve dahi ben duvarlara toslarım
Belki bu duvarları aklım alırdır diye.
Aklım alır da ben de işte öyle şey yani
Bir dönem kültün kült İsmail de biliyor.

Kaşlarını çattığın beri ben yüzüm düşüyor.
Yârim!
Otomatiğe bastım gel
Ben çıkamıyorum bu tek odalı mağaramdan.
Kara sevda sana bana ah aklım almıyor.

Peki peki niye İsmail'in yanında üşüyorsun da işte benim
yanımda yoksun bile?
Ben babannemden görmüştüm iyi bilirim
Güle bakmasını Gül büyütmesini
Yârim!
Benim durumum vahim
Hakkımızda konuşulunca neden sesler alçalıyor.

Ellerini sürttüğün kalorifer petekleri
Yol çizmiş gidiyor gidiyor yor çizmiş.
Bembeyaz kızların tül etekleri
Yârim!
Ceplerimiz ellerimizi ısıtmak içinmiş
Ama İsmail işte senin neden kışına bakıyor.

Yerlere gerekli baş vurarak sevgilim
Seni de açıkça almış olacağım kavmime
Ah okulçıkışlarında düşerken şüpheye
Öte yandan kuşlar beslesin bizi
Yârim!
İsmail bir esefle bunu en başından biliyor.

Bana istenmediğim şarkılar söyletiyorsun
Yârim!
Sergilediğin krizlerle ve karakomedinle
Varoluş varoştan geçer ve sen, İsmail'le
O gün iyi ki gördüm seni keşke görmeseydim.

HÜRRİYET’TE ALİ GIRRO

İbrahim OLUKLU

Ali abim. Üvey olanların küçüğü. Anamız bir, babamızı ayrı abilerim: Jet Mustafa ve Ali Girro.

Ali Girro, Hürriyet Mahallesi’nin en müdavimlerinden. Kendisinin ölümünden sonra çoluğu çucuğu da oralara yerleşti. Yengem Ayşe; dört kız, üç oğlan.

Ali Girro, onun delice tavırlarından takılmış ad. Kavgacı, bıçakçı, kumarıcı, içkici “deli” bir adam. Kabadayı, külhanbeyi... Çok da güzel halay çeken bir adam.

Köydeyiz o zamanlar. Karayolları şantiyesi var o yıllarda köyümüzde. Şantiyenin şefi de Şantiyeci Ahmet. Ahmet abi bizim eve yakın bir evde kiracı. Eşi Saadet abla ve iki oğlu, Şeref ve Sabri.

Köy kahvesinde kumar oynanıyor. Oynayanlardan biri de Ali abim. Şantiyeci Ahmet de bir diğeri. Ali abim oyunun kazananı. Şantiyeci kaybediyor. Akşam üzeri oyun bitiyor. Ali abim, köyün arka tarafından, Ceyhan-Kadirli-Kozan yolu tarafından geçen çeltik kanalında çimmeye (yıkılmaya) gidiyor. Yaz günü. Doncak yıkılırken Şantiyeci Ahmet geliyor. Oyunda abimin hile yaptığını söylüyor, kaybettiği parayı istiyor. Kumar masasında kazanılan para hiç verilir mi? Sonra Ali Girro verir mi? Abim kanaldan çıkıyor. Üstünü başını giyiyor. Şantiyeci bu ara ağzını bozuyor. Abim, bir “dost” gibi yanında taşıdığı bıçağı çekiyor, Şantiyeci’nin kaba yerlerine birkaç kez sokuyor. Benim böyle anlattığıma bakmayın, o da böyle anlatmıştı. Yalın, abartacak bir şey yokmuş gibi... Şantiyeci bağırış çağırış içinde orada kalıyor. Abim, doğru Kürtmahmut Köyü’ne... Kumar, içki, kadın kız konularından arkadaşı Emin abinin yanına.

Şantiyeci Ahmet, yaralı; köye gidiyor. Kozan’a, jandarmaya haber salınıyor. Karanlık bastırınca köye baskın yapılıyor. Anam, dayım, dayımın eşi Hanife ablam, ablamlar köyden kaçıyorlar. Biliyorlar böylesi durumların tekin olmadığını, dayağın nerelere kadar uzanacağını. Bir ebem (anneannem) kalıyor, bir de biz çocuklar. Hepimiz dayımların çardağındaız. Babam, anamın “Kaçalım Mustafa,” demesine aldırıyor. İneklere, beygire yem falan veriyor. Büyük abimden, Jet Mustafa Diyarbakır Bismil’de süvari asker o zamanlar, mektup gelmiş. “Oğlanın mektubunu okutayım, ondan sonra gelirim avrat.” Mektubu okuturken jandarmalar basıyor Topal Hasan’ın kahvehanesini. “Ali Şahin’in akrabası var mı aranızda?” deyince, Happili Veli, bizim köyün muhtarı, “İşte babalığı!” diyor. Apar topar alıyorlar babamı. Dayağın da bini bir para...

Jandarma; kadın, kız, kızan demeden elden geçiriyor köylüyü. Kara Başçavuş başlarında. Hatta bizim eve doğru gelirken, cemsenin ışığında şişmanca, kısa kestek bir adam görüyorlar. Cemsedeki muhbir “Aha, Ali Girro’nun dayısı!” diyor. Jandarmalar atlıyorlar, başlıyorlar vurmaya. Oysa dövdükleri adam dayım değil Kısa Mehmet. Şişmanlığı ve boyunun kısalığı nedeniyle dayıma benzeyen bir adam. Derdini anlatıncaya kadar bir ton sopa yiyor Mehmet amca.

“Ali Girro nerede?”

Jandarmanın tek sorduğu soru bu babama.

“Kürt Mahmut’ta olabilir. Orada arkadaşları var.”

Doğruca Kürt Mahmut’a çekiliyor cemseler. Babam anlatıyor durumu oradakilere. Onun da arkadaşları var orada. En başta da Terzi’nin oğlu Hüseyin. Emin abiyi buluyorlar. Emin abi bakıyor, babamın durumu perişan. Kan revan içinde. Söz istiyor Emin abi jandarmalardan. Jandarmalar da veriyor; babamı da, abimi dövmeyecekler. Emin abi “Ben de geleceğim Ali’yle Kozan’a,” diyor. Jandarmalar bunu da kabul ediyor.

“Takip etmezseniz, yarım saat içinde getireceğim.”

Bir yarım sonra Ali abimle Emin abi geliyorlar. Emin abi, içinde su bulunmayan bir kuyuya saklamış abimi.

Birlikte bizim köye dönerler. Babam salınıyor. Salınıyor salınmasına da askerdeki abime göndereceği elli lira kaybolmuş veya çalınmış şalvarının cebinden. “Askerler çaldı paramı.” dedi yıllarca rahmetli.

Ali abimi Kozan’a götürüyorlar. Anamlar hemen Kürt İbrahim’e haber veriyor. Kürt İbrahim, Dersim’den sürgün edilenlerden bir “ağa”. Hep takım elbiseli, hep fotr şapkalı... Sanırsın, İsmet Paşa’nın Çukurova’daki, bizim köydeki ikizi. Bizim köye yerleştirilmiş birçok Kürt’le. Başlarında da o. Köyde de çok toprağı var. Orada da ağa. Anamın ailesi de iskândan payını alanlardan. İbrahim amca sabah Kozan’da, adliyede... Kime gidiyor, kimle konuşuyor, nasıl yapıyor; muamma. Öğleden sonra alıp geliyor Ali abimi devletin elinden. Emin abi de yanlarında. Köylüler şaşkınlık içinde.

Bizim köyün yarıya yakın kısmı Kürt, diğer kısmı Türk’tür. Bizim ailede de anam Kürt-Alevi, babam Türk-Sünni’dir. Kürt İbrahim, bir daha büyüyor hepsinin gözünde.

Abimin Adana’ya gelişi, külhanbeyliği için oluyor. Bizim komşu köylerden birinden, Kamışoba’dan Muzaffer abi (Kör Muzaffer) ve Mustafa abi, iki kardeşler, Abidinpaşa Caddesi’nde bir otel kiralyorlar. Güven Otel. Taşköprü’den Küçük Saat’e doğru giderken solda bir otel. Abim de onların yanında çalışıyor. Biraz kabadayı, biraz külhanbeyi... O zamanlar “bodyguard”, “güvenlikçi” kavramları kullanılmıyordu.

Adana’ya gezmeye gelmişim. Lise birden lise ikiye geçtiğim yılın yazı. Adana’nın eski garajından Abidinpaşa Caddesi’ne kadar yürüdüm. Abimi göreceğim otelde. Görüştük. “Bugün eve gitme birader. Buralarda zaman geçir. Akşam yemeğini birlikte yeriz. Otelde kal bu gece.” “Sen bilirsin abi. Kalırım.” Para da verdi. Orada burada vakit geçirdim. Akşam yemeğini birlikte yedik. Yatma vakti geldi. Tek kişilik bir odada kalıyorum. İyi geceler dileğinde bulduk birbirimize. Abim çıkar çıkmaz odadan, bir kadın girdi içeri. Abimin gönderdiğini söyledi. Çok güzel bir kadın. Adı da Burcu’ymuş. Lise mezunuymuş. Urfa’dan gelmişler Adana’ya. Bu hayatı tercih etmiş. Abim kendisini çok seviyormuş, itin kopuğunu elinden koruyormuş. Onun sayesinde güzel de bir hayatı varmış. Abime “kıyak” olsun diye gelmiş benim yanıma. Hayatı öğretecekmiş bana. Eh, kendi bildiğince öğretti de...

Abim yıllar içinde devlet memurluğuna geçti, çoluk çocuğa karıştı. Çeşitli okullarda hizmetli olarak çalıştı. Pratik Kız Sanat Okulu’nda, İstiklal Ortaokul’nda, Adana Eğitim Enstitüsü’nde, Motor Meslek Lisesi’nde. Ayşe yengem de hizmetli oldu daha sonra. Hürriyet Ortaokulu’ndan da emekli...

İçki ve kumarı hiç bırakmadı abim. Esrarı çok severdi. Kuru, sulu her türden içkiyi severdi de esrarın yeri ayırdı onda. Zaten bizim köy de bir anlamda esrarıcı yatağıdır. Bunu kötü bir şey diye söyleyemiyorum. Bir durumdu o zaman. Babamı ihbar eden teyzemin kocası Kör Sito, adı Mustafa’ydı; ama Sito diyorlardı, esrarıcıydı. Kahveci Rasim de öyle. Şimdi şurada saymaya başlasam; on, on beş kişinin adını verebilirim abimin kuşağından. Öyle ki 1970 yılında bakkallarda kına gibi esrar satılırdı. “Bana elli gram, bana yüz gram...”

Yine o yıld. Yusuf, İsmail, ben asfalt boyunda geziniyoruz. Okullar açılmamış daha. Köyün hemen dışında, Ceyhan-Kadirli-Kozan yolu üzerinde karayollarının şantiyesi var. Şantiyede kimse yok da kalıntılar var. Ağaçlık bir yer. Çokça sıtma (okaliptüs) ağacı... İç tarafta bir otomobil duruyor. 06 plakalı. O zamana göre lüks bir otomobil. Eh, biz de köyün namusunu korumakla “yükümlü” üç delikanlı... Otomobilin yanına yaklaştık. Ben konuşuyorum şoförle:

“Hayırdır! Ne arıyorsunuz burada?”

“Hiç... Kozan’dan arkadaşlar gelecek de onları bekliyoruz.”

TÜNELLERDEN

iskender gece bir pınardan
ordusuyla birlikte gölgesiz
dönüş yolunda kılıç
varışın parlaklığını

tongalı tercaiusa
seksen yaşında sekiz başlı dikit
memeleri parçalanmış
sureti muallakta

gece çağırıyor
soğuk suların içerek
o ince bakış
eşiksiz güç
demirci tünellerden

“Burası bekleme yeri değil.”

“Arkadaşlar, bize biraz müsaade edin. Yarım saat içinde gideriz.” dedi önde oturan diğeri. Onların sesleri alttan alıyor, benim sesim dik dik çıkıyor.

“Yarım saat!”

Adamların kılık kıyafetleri hoşumuza gitmemişti. Konuşmaları da Adanalı gibi değildi. Huylandık. “Bunlar polisti.” Zaten sevmiyorduk onları solculuğumuzdan...

Köyün içine, kahvehanelerin olduğu yere gittik. Selahattin abi de oralarda. Selahattin abi esrar satıyor o zamanlar. Neredeyse bütün köylü biliyor. Evinde, çatı arasında kurutuyor, yapıyor, sonra da satıyor.

Şantiyede yaşadığımızı anlattık ona. Selahattin abi hızla uzaklaştı. Az sonra o araba ve iki askeri cemse geldi. Doğru Selahattin abinin evine... Biz de kaybolduk ortalıktan.

Selahattin abi bir gün önce pazarlık etmiş polislerle. İki kilo esrar satacak onlara.

Sonradan teslim oldu Selahattin abi. İçici olarak rapor aldılar; ama kurtulamadı. Cezaevinde kaybetti hayatını.

İşte böyle bir ortamda Ali abim de tutkun esrara. Ben bile tatmıştım bir ara.

Pratik Kız Sanat Okulu'nda çalışırken üçüncü kattan düşüyor. Üçüncü kata beton atılıyor. Abim de betonu suluyor çatlamasını diye. Esrarı da çekmiş.

Birkaç sıyrıkla atlattım. Hastanede yatıyor. “Geçmiş olsun” a gelenler var yanına.

“Geçmiş olsun gardaş. Nasıl oldu? Valla Allah korumuş.”

Abim “Esrar korudu!” diyor.

Aybaşlarında mutlaka köye geliyor Adana'dan. Hem esrar içiyor hem de kumar oynuyor. Ayşe yengem de bundan şikâyetçi. Anama ve babama da söylemiş. Ben de biliyorum.

“Abi, aybaşlarında ne işin var da geliyorsun köye?”

“Oğlum, tıraş olmaya geliyorum Berber Muzaffer'e.”

“Adana'da berber yok mu abi?”

“Var gardaş! Yahu biliyorsun; bizim kafamızda bir sürü çukur, bir sürü tümsek var. Adana'daki berberler bunu bilmediğinden iyi tıraş edemiyorlar arkadaş. Berber Muzaffer'se çocukluğumuzdan beri tanıyor kafamızı. Onu için geliyorum gardaş köye.”

Abi, duyuyor musun beni? Senin de güzelliğin karıştı bak yazıya!

ŞAİR

Dedi şair
Büyük şiire çalışıyorum
Çok yol var gitmem gereken
Yıldızlar uzak
Toprak çorak
Efkâr içindeyim
Şairin dediklerini kuşlar duymadı

Aşklarla anlattı bunu
Bunu anlattı şair aşklarla
Sesini biledi
Gücünü topladı
Küçük yalanlardan bir mevsim yaptı
Daha birçok şey anlattı

Birden kızının kış için
Kalın bir kazağa
İhtiyacı olduğunu hatırladı şair

Yoksuldu
Sözcüklerle
Örttü
Üzerini
Uyuyan
Kızının.

GECEYLE

geceydi ayın soluğu
yitik bir kalp doruğunda
az.

yay bu yitimde hiçsiz
bu ezgide üvez
bu hüznünde öte.
geceydi ayın soluğu
sıvayan ağu kalbimi.
gece, ayın soluğu
ayın soğuğu, gece.
saçsız ve sakalsız ve gençsiz ve geç
bir bitimdir gece
ulur.
şavk bu dilde yetim
şark bu yitimde piç
geceydi ayın soluğu
kara, sonra.

aşk bu kararda mağlup
ay her kere ziyan.

Mehmet Mümtaz TUZCU

YANDIMALAZ EY KÜLBAHUR

Yaşsa kelim, sal kalemi! peniz alıksın pakize
Benlik: yivli, torik: mafiş! Dikiz düştü ikimize
Hibrid keyif, irin, köpük... Tasmamız yosma seninki
Helvası telveye çalmış, kokiniyle börtmüş sanki
Yoluk müje, iğdiş koru! Gün yağışı, yom sokuru
Bakırında dokuz kevgir, iti patlak, sütü bakır
Kalb kırmadan kır bitini, sarsın kir tutmaz etine,
Kıvrır, savur, kırp, çatala!.. "Alla beni!" derse gene
SELAM! dersin, EY GÜLBAHUR!

Ocak 2015

Gökhan ARSLAN

GÖKTEGEZER

ilhan'a; gök bakışlı eşkıyaya...

bu şiir, yazdığım son şiir olsun isterdim. kuyuya attığım son taş, ağaçtan düşen son kozalak, etime saplanan son hançer. kurumuş gül yaprakları birer böcek ölüsü gibi dururken sunta masanın üstünde, parmağınla genişletirdin muşambanın yırtığını. düşüncene takılıp kahrı adı kayıplar listesine karışan bir dağ.

sen bahçeyi parmaklarına budadın hep, ateşi gözlerinle yaktın. ısınan ve kararan taşlarla ördün evini, çatıya limon kabukları aktardın. gittikçe boyu kısalan bir eriğe bağladın tekneni. demiri dövdün, suyu genişlettin, harladın sakallarında biriken külü. elma ağacından şarap yapmayı öğrettin göçmen kuşlara.

gözlerinde buldular evini terk edip hayvanlarla koyun koyuna yatan bir çocuğun cesedini.

arı kovanları yurdun, anason kokusu avlun. bir girir türküsünde kırdın sararmış dişlerini. begonyalı pencerede sabahladı seni çoğaltan yangınlar. saçlarının arasında çoktan yıkılmış bir kentin kalıntıları, ellerinin çatlaklarında çürümüş yosunlar. denizi görünce huysuzlanan atlar gibi terledi kalbin. birbirine sürtünen iki kazak oldunuz yalnızlıkla.

kalktın, gökyüzünde aradın ateşe bakınca kör olan kelebekleri. kendine çalgılar yaptın suyun dibinden gelen gürültülerden.

Yusuf ALPER

DÜNYAYA ŞAŞTIM

Bu şaşkın dünyada her gün sabırla
Yeniden ve nasıl da şaşardım
Yeni doğmuş bir bebek gibi
Şaşkındım kendime şaşım
Şaşkındım dünyaya şaşım

Bam teline basarak başlasam yaşamın
Yaslasam başımı bir güzelin göğsüne
Şömine önünde kara bir kısta
Kara bulutlarımı öyle dağıtsam
Bitmese başladığım bitmese

Gün devrilirken bir dağın ardına
Düşerken derinlere Sakız'ın sırtından
Elimde bir buket menekşe
Her yanı sarmış begonvil çiçekleri
Gözlerinde yaşama sevinci

Sana söylemişim avara kasnak
Bir çitlembik masalı anlatmışım
Çiğ bir öfkeyle çarpmıştın duvara
Sırça köşkün yıkılmıştı yerle bir
Sana söylemişim gün düşerken sulara

Denizde taşı sektiren çocuk
Kendini savuran kayalıklara
Nasıl simsiyahtın günle perişan
Taş dalarken mavi derinliklere
Mahzun bir çocuk şimdi uzakta

Umut GÖKSAL

ENTELLEKTÜEL LENS YA DA PENS

Köpüğün atasıyla konuştum
Ateşin kirlı oğluna uzun uzun baktım
("Çıtır çıtır" adında sancılı bir doğumu bekler gibiydi)
Suya yaklaşmadım
Kuduran bir köpek gibiydi harfler
Islak ellerimi tehdit ettim düğmelerle
Uzuvlarım kaçınca namlularım körelidi
Dişine rakı basmaktan içkiye başlayan adam hissi kulaklarım
Tıkır tıkır tıkırtıyı
(Çarp artık, gör huzurları
Önyargı gözlüğünle)

Yayın Yönetmeni	: Ramis Dara	Katkı Payı	: 25 TL.
Prodüksiyon	: İhsan Üren, Z. Ersin Erdem, Yalçın Oğuz, Halim Çiftçi.	Posta Çeki ya da Banka hesabı:	Ramis Dara adına açılmış; 6025702 numaralı Posta Çeki hesabı ya da Yapı Kredi Bankası Mudanya şubesi (567) Hesap No: 72092839 IBAN: TR370006701000000072092839
Yayın Adresi	: Ömerbey Mah. Ş. K. Ahmet Sok. Fidan Apt. B. Blok. Kat: 2, D: 5 - MUDANYA	Baskı	: Akın Erim Matb. Hocalizâde Cad. 7/27 Setbaşı – BURSA
Sahibi ve Yazı İşleri Müdürü	: Zühtü Engüdar (Alipaşa Mah. Konuralp Cad. Karnur Apt. No: 22 D: 3 Osmangazi- BURSA)		
Yazışma Adresi	: PK 68 16361 Ulucami – BURSA		
Yayın Türü	: Yaygın süreli yayın. ISSN 1305 – 7685		
E- Posta	: akatalpa@hotmail.com		

Ocak 2000'de Bursa'da Ramis Dara, Melih Elal, Serdar Ünver, Ali Özçelebi ve arkadaşları tarafından kurulan şiir ve eleştiri ağırlıklı aylık edebiyat dergisi *Akatalpa* (www.akatalpa.org), şair ve yazarlarının başışladıkları telifler ve bazı şiir dostlarının sürekli katkısıyla yayımlanmaktadır.